

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਦਯਾ ਚੰਦ ਹਰਦਲਾਲ -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ , - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1952 ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ 17

ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, (1922 ਦਾ XI), ਸੈਕਸ਼ਨ 66(2)— ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ 1953
ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV), ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਅਤੇ 21—ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਪਤਾ
ਲਗਾਉਣਾ ਜੋ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਕੀ ਇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ July 30th
—"ਦਲਾਲੀ", ਅਤੇ "ਸ਼ਿਗਰਦੀ" ਭਾਵੇਂ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੋਵੇ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਡੀਸੀਐਮ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਆਯਾਤ ਅਤੇ ਵੇਚਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਇਹ ਆਮਦਨ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੀਐਸਸੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥ (i) ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ (ii) ਕਿ ਉਹ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਡੇਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, (iii) ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ (iv) ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਦਲਾਲੀ" ਅਤੇ

"ਸ਼ਗਿਰਦੀ" ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬੇ, (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੋਪਾਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਨਿਆਂਇਕ ਸੈਬਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਐਲ. ਸਹਿਗਲ, ਲੇਖਾਕਾਰ ਸੈਬਰ, 7 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ: -

"(1) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ 1950 ਦੇ ਵਾਧੂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(2) ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ?

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਕੋਐਲ ਗੋਸਾਈਂ ਅਤੇ ਭਗੀਰਥ ਦਾਸ ।

ਐਸਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਐਚਆਰ ਮਹਾਜਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ
ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਕਪੂਰ, ਜੇ.—ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ) ਦੁਆਰਾ, 7 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, 1940 ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਸਵਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ: -

" (1) ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨੈਕਾਰ 1940 ਦੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(3) ਦਲਾਲੀ, ਸ਼ਗਿਰਦੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ' ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਲੱਗੇਗਾ?

ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐੱਮ. ਦਯਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ - ਚੰਦਰਮਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ v - ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੇ ਹਰਦਿਆਲ ਸੇਲ-ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 2 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ : - ਇਨ

ਆ-ਟੈਕਸ.

Punjab

“ਤਿੰਨ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਟਿਅਲ ਪੀਸਗੁਡਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ Kapur, J. ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਮਾਲ ਵੇਚਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਦਾ ਕਾਫੀ ਗਿਆਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ 11 ਫੀਸਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਖਰਾਬ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਵਿੱਚ ਸਖਤ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ 1943, 1944 ਅਤੇ 1945 ਦੇ ਚਾਰਜਯੋਗ ਲੇਖਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੈ। ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਾਂ ਜਾਂ ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(5) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ

M/s, Daya Chand Hardyal
 v.
 The Commissioner of Income-tax,
 Punjab
 Kapur, J.

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ. ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ *ਡੀਡਲਾਈ* ਅਤੇ *ਸ਼ਰਿਰਦੀ*, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵੀ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਕੇਸ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਕਾਰੋਬਾਰ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ 'ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਪੇਸ਼ੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। - ਟ੍ਰੈਕਟ "

ਇਹ ਵਿਵਾਦ, ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੇਟ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਤੱਤ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

- (1) ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਵੇਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ।
- (2) ਕੀਮਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੇਸਰਸ ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।

M/s. Daya
Chand
Hardyal
v.
The Commis-
sioner of In-
come-tax,
Punjab
KJapur, J.

(3) ਕੰਪਨੀ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਅਤੇ M/«* ਦਯਾ ਬੀਮਾ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਚੰਦ

ਹਰਦਿਆਲ

(4) ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ- U i m e n t ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ. ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ- ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ' ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ -----ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਘੱਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

(5) ਮੈਸਰਜ਼ ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

(6) ਮੈਸ. ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ <(ਮਿਹਨਤਾਨਾ" ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਖੱਤਰ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ M/s. ਦਇਆ ਚੰਦ-ਹਰਦਿਆਲ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹਨ, ਸਾਡੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸੇਲਜ਼ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ"।

ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਾਈਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 2(5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਰੋਬਿਨਸ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਆਫ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵਿਨਿਊ (1) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੋਲਟ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ (1920) 1 KB 51 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰੋਲਟ, ਜੇ., ਨੇ ਟੈਕਸ- ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਰੋਬਿਨਸ ਸੀ

ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਪੋਟੇਮੀਟਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਨਿਵੇਕਲਾ ਅਧਿਕਾਰ 'ਫੀਲਟ' ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ : -

(i) ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ।

(ii) ਰੋਬਿਨਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

- (iii) 'Felt' ਉਪ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਸੀਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਰੱਖਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ। ਰੱਬਿਨਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਈ।
- (iv) ਉਪ-ਏਜੰਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਸਿੱਧਾ com ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।
- (v) ਰੱਬਿਨਸ ਨੂੰ 'ਫੇਲਟ*' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣਾ ਸੀ।
- (vi) ਕੰਪੋਟੇਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 'ਫੇਲਟ' ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਬਿਨਸ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਸਨ ਕਿ ਰੱਬਿਨਸ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ 'ਫੇਲਟ*' ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ com ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। -ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਰਡ ਸਟਰਨਡੇਲ ਐਮਆਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 686 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਬਿਲਕੁਲ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਰੋਲਟ, ਜੇ. ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨੌਕਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। "।
ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਪੰਨਾ 689 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

"ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ (ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਸਰਜ਼ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ- ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ- ਹਰਦਿਆਲ ਨੇਸ"।

v.

ਕਮਿਸ਼ਨ*

ਸਕ੍ਰਟਨ, ਐਲ.ਜੇ., ਨੇ ਪੰਨਾ 692 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

ਇਨ ਦੇ ਸੀਨਰ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, "ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ

ਕਪੂਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸੇਵਕ ਹੈ। ਜੇ. "ਮਹਿਸੂਸ"

ਪੰਨਾ 679 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਸਟਰਨਡੇਲ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ"।

ਪਰ ਰੋਲਸ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ: -

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ

ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ

ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਸੇਵਕ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਨਾ 686 .

ਦੋ ਕੇਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 691 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਬਰਟ ਬਨਾਮ 4 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1), ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਾ v ਸਕੱਤਰੇਤ ਸਟਾਫ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਦਫਤਰ, ਅਤੇ ਰੈਡ ਕਲਿਫ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (2) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ-ਦਾਤਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੰਗਲ-ਸ਼ਿਪ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਮਾਨ ਜਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਪ ਬ੍ਰੋਕਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਸਾਈਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

(1) **(1919) 2 KB 650**

(2) **89 LJ (KB) 267**

M/s. DAya
Chand
Hardyal
v.
The Commis-
sioner of In-
come-tax,
Punjab

ਮਾਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ (1) ਹੈ , ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ। ਵਪਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ. ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੀ.ਐੱਡ.ਪੀ. ਦੁਆਰਾ

Kapur, £

ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ।

ਪਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਰੌਬਿਨਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰ ਆਫ਼ ਦ ਰੋਲਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਦੇਣਾ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਸਮਾਂ * ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਏਜੰਟ ਨੌਕਰ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਸਾਵਧਾਨ ਸੀ, ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਰਮ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਵਾਈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਨਾ 3 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਯਾਤ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰ 4 - ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(3) (1943) 1 ਏ.ਈ.ਆਰ. 199

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ" ਅਤੇ, ਮੈਸਰਜ਼ - ਦਯਾ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਚੰਦ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ। ਹਰਦਿਆਲ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਵੀ - . ਜੋ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ (ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ) - ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਪੂਰ, ਜੇ;

ਡੋਲ ਕ੍ਰੇਡਰ ਏਜੰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ (ਜਿਸਨੂੰ ਡੋਲ ਕ੍ਰੇਡਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਘੋਲਤਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। Wharton's Law Lexicon p. 316. ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਰਨਬੀ ਬਨਾਮ ਲੈਸੀ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਲਨਬਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ: "ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ; ਇਹ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ।" ਅਤੇ ਲਿੰਡਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਥਾਮਸ ਗੈਬਰੀਅਲ ਐਂਡ ਸਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਚਰਚਿਲ ਐਂਡ ਸਿਮ (2) ਵਿੱਚ ਐਲ.ਜੇ. " ਡੋਲ ਕ੍ਰੇਡਰ ਏਜੰਟ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ- » ਕੋਮਲ ਆਰਥਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ; ਇਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਇਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਡਿਫਾਲਟ ਚੰਗਾ ਹੈ।" ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 'ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਘੋਲਤਾ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ

ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੋਸਟੇਡਜ਼ ਲਾਅ ਆਫ਼ ਏਜੰਸੀ, ਪੰਨਾ 3 ਵੀ ਦੇਖੋ। ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-

ਡੋਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਏਜੰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਧੂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਡੋਲ ਕ੍ਰੇਡਿਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ

ਤੀਜਾ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਮਾ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ, ਇਹ "ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1) **6 ਐੱਮ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ੧੭੧॥**

(2) **(1914) 3 ਕੇਬੀ 1272, 1279**

M/s ਦਯਾ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਐਲ.ਐਨ. ਗਡੋਦੀਆ ਕਲਾ : ਹਰਦਿਆਲ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। tAis v * ਵਿੱਚ. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਆਉਣ-ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰ

ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ . ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਟ੍ਰਾਂਸ ਐਕਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟ ਅਤੇ ਦਲਾਲੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਲੀਵਰੀ 'ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ - ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ- . ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਿਆਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ

* ਪੰਨਾ 470 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ: -

"ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕੈਨਪੋਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਆਮਦਨ , ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਤਨਖਾਹ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਜਾਂ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।"

ਫਿਰ ਕਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਨਾਥ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ v. ਸੀ. 1. ਟੀ., (1) ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੰਬੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਰ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪੰਨਾ 429 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

M/s. Day4
Chand
Hardyal
v.
The Commit
sioner of In-
come-tax,
Punjab

ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪੂਰੀ

Kapur, J.

ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ - ਅਪਵਾਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ * ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਠੇਕਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ 'ਏਜੰਟ' ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਉਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਉਪਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ "।

ਫਿਰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ, ਚਾਰਲਸ ਰੈਡਕਲਿਫ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉੱਥੇ ਰੈਡ-ਕਲਿਫ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼ਿਪ-ਐਂਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼-ਦਲਾਲ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 2 ਵਜੋਂ ਕਾਮ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ | ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਮਾਈ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਪਰ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ

M/s ਦਯਾ ਸੈਨੇਜਰ ਨੂੰ

7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲਣਾ ਸੀ

: ਚੰਦ ਚਾਰਟਰਡ ਭਾੜਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਸੀ- *

ਹਰਦਿਆਲ _ ਬੁੱਕਰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਪ ਏਜੰਟ ਆਮ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ^

v. ਦਲਾਲੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕਮਿਸ਼ਨ- ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ- | ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 38 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ;
cpme-tax, ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

. ਪੰਜਾਬ ਬਰਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ >

- -----ਮਾਲੀਆ (1), ਫਿਰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ,

\Ka#ur, J. ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੰਮੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) 13 I.T.R. 425

(1) (1920) 89 L.J.K.B. 267

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਈ। ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਮਾੜੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ * ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗਾ _____। ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਲਈ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ, ਦਲਾਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਿਰਦੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਹੋਣਾ: ਨਿਸ਼ਚਿਤ। ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਮ ਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ 500.

ਫਲਸੌ, ਜੇ.

ਫਲਸੌ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ